

Anti-pestprotocol

Carolien Salomons

Montessori Lyceum Oostpoort

7-7-2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Pesten	4
2.1 Wat wordt er onder pesten verstaan?	4
2.2 Hoe wordt er gepest?	4
2.3 De gepeste leerling	5
2.4 Mogelijke signalen van gepest worden	5
2.5 De pester	6
2.6 De meelopers en andere leerlingen	6
3. Het pestprotocol	7
3.1 Uitgangspunten	7
3.2 De vijfsporenaanpak	7
3.3 Preventieve maatregelen	9
3.4 Lessen groepsdynamiek	10
4. Het stappenplan na een melding van pesten	11
4.1 De mentor	11
4.2 De leerlingcoördinator	11
4.3 Veiligheidscoördinator/ anti-pestcoördinator	12
4.4 Het (intern-) Ondersteuningsteam	12
4.5 Vakdocenten en ondersteunend personeel	12
5. Online veiligheid	13
5.1 Wat is online pesten?	13
5.2 Hoe wordt er online gepest?	13
5.3 Het stappenplan na een melding van online pesten	13
5.4 Adviezen voor leerlingen m.b.t. online pesten	14
Bijlage(n)	15
Bijlage 1: hand-out stappenplan	15
1. De mentor	18
2. De leerlingcoördinator	19
3. Het Intern Ondersteuningsteam (IOT)	20

1. Inleiding

Dit is het pestprotocol van het Montessori Lyceum Oostpoort. Uitgangspunt van onze school is dat iedereen zich veilig voelt in en rondom de school. Pesten is een probleem wat we willen voorkomen, de school stimuleert positief gedrag in de omgang met elkaar. Wanneer er gepest wordt treedt de school direct op. Het protocol beschrijft wat pesten is, wat de school onderneemt om pesten te voorkomen en wat de school doet wanneer er signalen van pesten bekend zijn. Het protocol biedt hier een leidraad voor, echter elke situatie is uniek en zal op maat bekeken en opgepakt moeten worden.

Dit protocol is zowel gericht op de medewerkers van onze school, als de opvoeders van onze leerlingen en onze leerlingen.

Wet veiligheid op school ([Wet veiligheid op school - School en veiligheid](#)),

In deze wet staat dat scholen een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren en er moeten twee taken binnen het onderwijsteam worden belegd.

- Er moet een aanspreekpunt pesten zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden.
- Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet. De beleving van veiligheid en het welzijn van de leerlingen moet worden gevolgd. Dit gebeurt ook met de leerlingenquête. Zie hiervoor <https://scholenopdekaart.nl/>. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school. Zie hiervoor het Sociale Veiligheidsplan Montessori Lyceum Oostpoort.

2. Pesten

2.1 Wat wordt er onder pesten verstaan?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën.

Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd. Volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren. Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent het dat ze groeps gesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

2.2 Hoe wordt er gepest?

- Met woorden: vernederen, belachelijk maken
- Schelden
- Dreigen
- Met bijnamen aanspreken
- Gemene briefjes, mailtjes, appjes schrijven
- Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren
- Schoppen en slaan
- Krabben en aan haren trekken
- Wapens gebruiken
- Achtervolgen: opjagen en achternalopen
- In de val laten lopen, klemzetten of rijden
- Opsluiten
- Uitsluiting: doodzwijgen en negeren
- Uitsluiten van feestjes
- Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- Kliefen op boeken
- Banden lek prikken, fiets beschadigen
- Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
- Het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

2.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat het niet mag klikken
- Belasten van ouders met eigen problemen
- Angst dat ouders de situatie niet serieus nemen
- Cultureel bepaalde factoren.

2.4 Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven
- Leerling is een eenling binnen de groep of valt buiten de klas.

2.5 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)
- Angst om zelf (opnieuw) gepest te worden

2.6 De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

3. Het pestprotocol

Dit pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van het Montessori Lyceum Oostpoort en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

3.1 Uitgangspunten

Dit protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol)
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

3.2 De vijfsporenaanpak

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- De mentor zoekt uit wat er precies gebeurt
- Er wordt met leerlingcoördinator en of veiligheidscoördinator overlegd over een mogelijke aanpak
- Het aanbieden van hulp aan de jongere door de leerlingcoördinator of ondersteuningscoördinator

In gesprek met de gepeste leerling

Bespreek samen met de leerling wat er gebeurt, welke impact het pesten heeft en welke ondersteuning nodig is om de situatie te verbeteren. Zorg voor een veilige en vertrouwelijke sfeer waarin de leerling zijn of haar verhaal kan vertellen. Onderzoek samen welke stappen kunnen bijdragen aan het vergroten van het gevoel van veiligheid en welzijn.

Bespreek daarbij onder andere:

- Hoe ervaart de leerling de situatie?
- Welke gevoelens roept het pesten op en hoe gaat de leerling hiermee om?
- Bij wie voelt de leerling zich veilig en kan hij/zij terecht voor steun?
- Welke situaties, momenten of plekken spelen een rol bij het pesten?
- Welke vaardigheden of ondersteuning kunnen de leerling helpen om zich sterker en veiliger te voelen?
- Welke afspraken kunnen school, ouders en leerling maken om het pesten te stoppen en herhaling te voorkomen?

Belangrijk uitgangspunt:

Pesten is nooit de schuld van degene die gepest wordt. De verantwoordelijkheid voor het pestgedrag ligt altijd bij degene die pest. De begeleiding van de gepeste leerling is gericht op herstel van veiligheid, zelfvertrouwen en welbevinden.

3. Het bieden van steun aan de leerling die pest

Het doel van de begeleiding is om het pestgedrag direct te stoppen, de leerling verantwoordelijkheid te laten nemen voor zijn of haar gedrag en herhaling te voorkomen.

De school:

- Spreekt de leerling aan op het pestgedrag en maakt duidelijk dat dit gedrag niet wordt geaccepteerd
- Bespreekt de gevolgen van het gedrag voor de gepeste leerling, de klas en de sociale veiligheid binnen de school
- Onderzoekt mogelijke achterliggende factoren die een rol kunnen spelen bij het gedrag;
- Ondersteunt de leerling bij het ontwikkelen van positieve sociale vaardigheden en het maken van andere keuzes
- Maakt duidelijke afspraken over gewenst gedrag en de gevolgen wanneer het pestgedrag aanhoudt
- Zet indien nodig passende begeleidings- en/of disciplinaire maatregelen in.
- In gesprek met de leerling die pest
- Tijdens het gesprek staat het gedrag centraal, niet de persoon. De medewerker spreekt de leerling respectvol aan en maakt tegelijkertijd duidelijk dat het pestgedrag moet stoppen.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Benoem concreet welk gedrag is waargenomen en waarom dit niet acceptabel is
- Maak duidelijk welke impact het gedrag heeft op de gepeste leerling en de groep
- Luister naar de visie van de leerling zonder het gedrag goed te praten
- Onderzoek samen welke factoren een rol spelen en welke alternatieven mogelijk zijn
- Stimuleer de leerling om verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar gedrag
- Maak afspraken over gewenst gedrag en leg vast hoe deze worden geëvalueerd
- Besteed, waar passend, aandacht aan herstel van de relatie en het herstellen van vertrouwen binnen de groep.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

Pesten is een groepsproces waarbij niet alleen de direct betrokken leerlingen een rol spelen, maar ook omstanders en de groepsdynamiek. Daarom besteedt de mentor aandacht aan de rol en verantwoordelijkheid van alle leerlingen binnen de groep.

De mentor bespreekt met de klas:

- Het belang van een veilige en respectvolle omgang met elkaar;
- De verschillende rollen binnen pestsituaties, zoals pester, gepeste leerling, meelopers en omstanders;
- Hoe leerlingen kunnen bijdragen aan een positieve groepssfeer;
- Hoe leerlingen kunnen handelen wanneer zij pesten zien of vermoeden.

Waar nodig wordt een groeps- of klassenaanpak ingezet om de sociale veiligheid, onderlinge relaties en groepsvorming te versterken. De mentor volgt de ontwikkeling van de groep en komt regelmatig terug op gemaakte afspraken.

5. Het bieden van steun aan ouders

De school ziet ouders als belangrijke partners bij het bevorderen van een veilige schoolomgeving. Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen en kunnen rekenen op een zorgvuldige behandeling van hun melding.

De school:

- Werkt samen met ouders om pestsituaties aan te pakken en te voorkomen;
- Informeert ouders over de stappen die worden genomen;
- Biedt advies en ondersteuning bij het begeleiden van hun kind;
- Verwijst ouders indien nodig naar passende hulpverlening of ondersteuning.

Wanneer een leerling gepest wordt, staat het herstellen van veiligheid altijd voorop. Daarnaast kan het helpend zijn om de leerling te ondersteunen bij het versterken van zelfvertrouwen, weerbaarheid en sociale vaardigheden. Deze ondersteuning is niet bedoeld omdat de leerling verantwoordelijk is voor het pesten, maar om het welzijn van de leerling te bevorderen en hem of haar te helpen zich weer veilig en prettig te voelen binnen de school.

3.3 Preventieve maatregelen

Preventie vormt een belangrijk onderdeel van het beleid rondom sociale veiligheid. Aan het begin van ieder schooljaar besteedt de mentor aandacht aan groepsvorming, sociale omgangsvormen en de afspraken die binnen de klas en de school gelden. Daarbij wordt het verschil tussen plagen, ruzie en pesten besproken.

De mentor informeert leerlingen over het pestprotocol en maakt duidelijk dat pesten, discriminatie en ander grensoverschrijdend gedrag niet worden geaccepteerd. Ook wordt uitgelegd waar leerlingen terecht kunnen wanneer zij zelf worden gepest, zich zorgen maken om een medeleerling of getuige zijn van pestgedrag. Hierbij wordt benadrukt dat het melden van pesten geen klikken is, maar een manier om hulp te vragen of hulp te bieden.

Gedurende het schooljaar wordt regelmatig aandacht besteed aan sociale veiligheid, respectvol omgaan met elkaar en de verantwoordelijkheid van alle leerlingen voor een positief schoolklimaat. Daarbij komen verschillende rollen binnen groepsprocessen aan bod, zoals degene die pest, de gepeste leerling, meelopers en omstanders.

Wanneer signalen worden waargenomen die kunnen wijzen op pestgedrag of een verstoorde groepsdynamiek, worden deze vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en zo nodig besproken binnen het ondersteuningsteam.

De mentor kan bij preventieve activiteiten worden ondersteund door de leerlingcoördinator of andere betrokken professionals binnen de school. Als de situatie daarom vraagt, kan een aanvullende groepsaanpak of maatwerkinterventie worden ingezet om de sociale veiligheid binnen de klas te versterken.

3.4 Lessen groepsdynamiek

In alle eerste klassen wordt lessen gegeven met als onderwerp groepsdynamiek. Een externe organisatie, Sport & Behavior, geven deze trainingen, dit zijn ervaren en gecertificeerde trainers. Er worden 6 bijeenkomsten georganiseerd voor alle 1ste klassen en alle 1^e schakelklassen.

De training is een preventieve gedragstraining voor jongeren, waarbij het belangrijkste doel is dat een leerling positief over zichzelf en de ander leert denken. De leerlingen leren dit door middel van oefeningen en rollenspelen waarbij ze het effect van hun gedrag zelf ervaren, geconfronteerd worden met dit gedrag, zodat de kans het grootst is dat ze dit gedrag willen veranderen. Naast het doen, wordt er ook gekeken waar de kwaliteiten van de leerlingen liggen en het maken van keuzes wordt geoefend. De training bestaat uit combinatie van sociale vaardigheidstraining en ook elementen uit de training Rots en Water komen aan bod.

Wanneer er sprake is van een onprettige sfeer in de klas of van regelmatige pesten of plagen, kan er een vervolg ingezet worden op Sport & Behavior training. Dit kan ook voor leerlingen in hogere leerjaren worden gedaan. Soms is er in een groep of een klas een dynamiek ontstaan die maakt dat leerlingen zich er niet prettig of veilig meer voelen. In overleg met mentoren wordt er een training op maat gemaakt. Samen met de groepsleden wordt besproken wat zij van de sfeer vinden, wat zij zouden willen veranderen en hoe ze denken daar zelf aan te kunnen bijdragen.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

4.1 De mentor

De mentor is het eerste aanspreekpunt bij signalen of meldingen van pesten en coördineert de eerste aanpak.

1. Na een melding of signaal van pesten voert de mentor afzonderlijke gesprekken met de betrokken leerlingen om de situatie zorgvuldig in kaart te brengen.
2. De mentor onderzoekt wat er is gebeurd, welke leerlingen betrokken zijn en welke impact het pestgedrag heeft op de betrokkenen en de groep.
3. De mentor maakt, indien passend, afspraken met de betrokken leerlingen om het pestgedrag direct te stoppen en herhaling te voorkomen.
4. Wanneer de situatie dit toelaat, kan een herstelgericht gesprek worden georganiseerd tussen betrokken leerlingen.
5. De mentor bespreekt, indien nodig, de situatie met de klas of groep om de sociale veiligheid te herstellen en de verantwoordelijkheid van de groep te benadrukken.
6. De mentor monitort de situatie en evalueert de gemaakte afspraken met de betrokken leerlingen.
7. Alle relevante gesprekken, afspraken en interventies worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
8. Wanneer het pestgedrag aanhoudt, ernstig van aard is of de situatie

4.2 De leerlingcoördinator

De leerlingcoördinator wordt betrokken wanneer sprake is van herhaald pestgedrag, ernstige incidenten of wanneer aanvullende ondersteuning nodig is. Of wanneer een signaal direct bij de leerlingcoördinator of veiligheidscoördinator gemeld wordt.

1. De leerlingcoördinator voert indien nodig gesprekken met de betrokken leerlingen en ondersteunt de mentor bij het aanpakken van de situatie.
2. De leerlingcoördinator onderzoekt samen met de betrokkenen welke factoren een rol spelen en welke interventies passend zijn.
3. In gesprekken met de leerling die pest ligt de nadruk op:
 - Het nemen van verantwoordelijkheid voor het gedrag;
 - Inzicht krijgen in de gevolgen van het gedrag voor anderen;
 - Het maken van afspraken om herhaling te voorkomen;
 - Het bevorderen van positief sociaal gedrag.
4. De leerlingcoördinator onderzoekt welke ondersteuning nodig is voor de gepeste leerling om het gevoel van veiligheid, welzijn en zelfvertrouwen te herstellen.
5. Indien gewenst of noodzakelijk kan begeleiding worden aangeboden door een vertrouwenspersoon of een andere passende professional binnen de school.
6. De leerlingcoördinator informeert ouders over de situatie, de genomen stappen en het vervolgtraject.
7. Samen met ouders wordt bekeken welke ondersteuning nodig is om de situatie duurzaam te verbeteren.
8. Alle interventies worden geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.

4.3 Veiligheidscoördinator/ anti-pestcoördinator

De veiligheidscoördinator is ook anti-pestcoördinator en leerlingcoördinator. Wanneer een mentor of leerlingcoördinatoren de pestsituatie niet heeft kunnen oplossen zal de veiligheidscoördinator betrokken worden. Er is dan immers sprake van een (zeer) onveilige situatie. De veiligheidscoördinator onderneemt alle nodig stappen van klein tot groot en betreft diegene die een rol kunnen spelen in de aanpak van het probleem. Dit kan variëren van ouders, hulpverleners tot aan de politie. Wat nodig is, wordt ingezet.

Beleidsmatig is de ondersteuningcoördinator verantwoordelijk voor het pestbeleid. Op de website worden de namen en contactgegevens van de pestcoördinatoren, veiligheidcoördinatoren en ondersteuningscoördinatoren vermeld. Allen zijn naast de betreffende mentor bereikbaar voor leerlingen en ouders/verzorgers als er sprake is van pesten.

4.4 Het (intern-) Ondersteuningsteam

Wanneer pestgedrag ondanks eerdere interventies aanhoudt of wanneer sprake is van complexe problematiek, kan de leerling worden besproken in het interne ondersteuningsteam. Binnen het ondersteuningsteam wordt multidisciplinair gekeken naar:

- De oorzaken van het gedrag;
- De ondersteuningsbehoefte van de betrokken leerlingen;
- Passende begeleiding of hulpverlening;
- Aanvullende maatregelen die bijdragen aan een veilige leeromgeving.

Mogelijke interventies zijn onder andere:

- Individuele begeleiding;
- Sociale vaardigheidstraining;
- Groepsgerichte interventies;
- Ondersteuning door externe hulpverlening.

Wanneer eerdere interventies onvoldoende effect hebben of sprake is van ernstig of aanhoudend grensoverschrijdend gedrag, kunnen disciplinaire maatregelen worden ingezet volgens het schoolreglement. Hierbij kan worden gedacht aan een waarschuwing, een interne maatregel, schorsing of – in uiterste gevallen – een procedure tot verwijdering van school. Bij iedere stap staat het herstellen en waarborgen van de sociale veiligheid van alle betrokken leerlingen centraal.

4.5 Vakdocenten en ondersteunend personeel

Alle medewerkers van de school dragen verantwoordelijkheid voor een veilige leeromgeving. Vakdocenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een belangrijke signalerende rol. Wanneer zij pestgedrag waarnemen of signalen ontvangen die kunnen wijzen op pesten, spreken zij leerlingen hierop aan en informeren zij de mentor of leerlingcoördinator. Daarnaast dragen zij actief bij aan een positief en veilig pedagogisch klimaat door:

- Respectvol gedrag te stimuleren;
- Duidelijke grenzen te stellen aan grensoverschrijdend gedrag;
- Signalen van sociale onveiligheid serieus te nemen; samen te werken met collega's bij de aanpak van pestsituaties

5. Online veiligheid

5.1 Wat is online pesten?

Online pesten is het bewust en herhaaldelijk kwetsen, bedreigen, buitensluiten of vernederen van iemand via digitale middelen, zoals sociale media, berichtenapps, online games of andere online platforms.

Online pesten kan grote gevolgen hebben voor het welzijn en de veiligheid van leerlingen. Anders dan bij pesten op school kan online pestgedrag dag en nacht doorgaan, zich snel verspreiden en door een grote groep mensen worden gezien. Hierdoor kan de impact op de betrokken leerling groot zijn.

Het Montessori Lyceum Oostpoort beschouwt online pesten als een vorm van grensoverschrijdend gedrag en treedt op wanneer online gedrag invloed heeft op de veiligheid, het welzijn of het functioneren van leerlingen binnen de school.

5.2 Hoe wordt er online gepest?

Onlinepesten kan onder andere bestaan uit:

- Het versturen van kwetsende, bedreigende of vernederende berichten.
- Het verspreiden van roddels, geruchten of beledigende opmerkingen via sociale media.
- Het uitsluiten van leerlingen uit groepsapps, online groepen of digitale activiteiten.
- Het maken, delen of doorsturen van ongewenste foto's, video's of schermafbeeldingen.
- Het verspreiden van intieme beelden zonder toestemming.
- Het aanmaken van nepaccounts of het misbruiken van iemands identiteit.
- Het plaatsen van kwetsende reacties, filmpjes of berichten op sociale media.
- Het delen van privégegevens zonder toestemming.
- Het manipuleren of bewerken van foto's of video's om iemand belachelijk te maken.
- Het gebruiken van kunstmatige intelligentie (AI) om nepbeelden, nepvideo's of misleidende content over iemand te maken of te verspreiden.
- Online bedreiging, intimidatie of stalking.
- Grensoverschrijdend gedrag via online games, chats of streamingplatforms.

5.3 Het stappenplan na een melding van online pesten

Wanneer er sprake is van online pesten, wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

- De leerling wordt gestimuleerd om bewijsmateriaal te bewaren, zoals schermafbeeldingen, berichten, foto's, video's of chatgesprekken.
- De leerling wordt ondersteund bij het blokkeren of rapporteren van de afzender(s) via het betreffende platform.
- De mentor en/of leerlingcoördinator wordt geïnformeerd en onderzoekt samen met de betrokkenen de situatie.
- Indien nodig worden de ouders van de betrokken leerlingen geïnformeerd en betrokken bij het vervolgtraject.
- De school beoordeelt welke ondersteuning of interventies nodig zijn om het pestgedrag te stoppen en de veiligheid van de leerling te herstellen.
- Wanneer sprake is van strafbare feiten, zoals bedreiging, staking, identiteitsfraude, sexting zonder toestemming of het verspreiden van intieme beelden, adviseert de school ouders over de mogelijkheid om aangifte te doen bij de politie.

Alle meldingen worden zorgvuldig geregistreerd en behandeld volgens de afspraken rondom sociale veiligheid binnen de school.

5.4 Adviezen voor leerlingen m.b.t. online pesten

Hoe voorkom je onlineproblemen?

- Denk goed na voordat je persoonlijke informatie, foto's of video's deelt.
- Gebruik sterke wachtwoorden en deel deze nooit met anderen.
- Controleer regelmatig je privacy-instellingen op sociale media.
- Accepteer niet zomaar contactverzoeken van onbekenden.
- Wees respectvol in onlinecommunicatie.
- Deel geen foto's, video's of berichten van anderen zonder toestemming.
- Bespreek online situaties die een onveilig of vervelend gevoel geven met een volwassene die je vertrouwt.

Wat kun je doen als je online wordt gepest?

- Reageer niet op kwetsende of bedreigende berichten.
- Bewaar bewijsmateriaal, bijvoorbeeld door schermafbeeldingen te maken.
- Blokkeer en rapporteer de persoon die pest.
- Praat erover met een ouder, mentor, vertrouwenspersoon of leerlingcoördinator.
- Blijf er niet alleen mee rondlopen.
- Verwijder bewijsmateriaal niet voordat de situatie is besproken.
- Schakel hulp in wanneer je je onveilig voelt of wanneer het pestgedrag doorgaat.

Wanneer online pestgedrag leidt tot bedreiging, intimidatie, stalking of het verspreiden van strafbare content, kan de politie worden ingeschakeld.

Bijlage(n)

Bijlage 1: hand-out stappenplan

Pesten – wat te doen?

Carolien Salomons

Pesten, dreigen of ongewenste online berichten, wat kan ik doen?

1. Vertel het aan iemand

Blijf er niet alleen mee rondlopen.

Je kunt terecht bij:

- Je mentor
- De vertrouwenspersoon
- De leerlingcoördinator
- Een docent die je vertrouwt
- Je ouder(s)/verzorger(s)

Ook als je ziet dat een ander wordt gepest, kun je dit melden.

↓

2. We luisteren naar jouw verhaal

We nemen elke melding serieus.

Samen bespreken we:

- Wat er is gebeurd
- Wie erbij betrokken zijn
- Hoe lang het al speelt
- Wat jij nodig hebt om je weer veilig te voelen

↓

3. De school onderzoekt wat er aan de hand is

De mentor of leerlingcoördinator praat met de betrokken leerlingen.

We kijken:

- Wat er precies gebeurd is
- Wie erbij betrokken zijn
- Wat nodig is om het pesten te stoppen

↓

4. We maken afspraken

Samen worden afspraken gemaakt om het pesten direct te stoppen.

Dit kunnen afspraken zijn met:

- De leerling die gepest wordt
- De leerling die pest
- De klas of groep
- Ouders/verzorgers

↓

5. We blijven volgen hoe het gaat

Na een afgesproken periode volgt een evaluatie.

We controleren:

- Is het pesten gestopt?
- Voelt iedereen zich weer veilig?
- Zijn extra afspraken nodig?

↓

6. Als het pesten doorgaat

Dan schakelt de school extra ondersteuning in.

Mogelijke vervolgstappen:

- Gesprekken met ouders
- Begeleiding door de counselor
- Ondersteuning door de leerlingcoördinator
- Inzet van het ondersteuningsteam
- Maatregelen volgens het schoolreglement

Belangrijk

- ✓ Pesten is nooit jouw schuld.
- ✓ Melden is geen klikken. Je helpt jezelf of iemand anders.
- ✓ Wij nemen iedere melding serieus.
- ✓ Samen zorgen we voor een veilige school.

1. De mentor

Wanneer een leerling zich gepest voelt, gaat de leerling als eerste naar de mentor om dit te melden.

Houd als mentor ook altijd leerlingen in de gaten, lijken zij zich goed te voelen in de groep? Ga regelmatig een gesprekje hierover aan. 'Heb je vrienden in de groep? Voel je je op je plek op school?'

De mentor wijst iedere leerling op zijn of haar verantwoordelijkheid in de situatie

De mentor voert gesprekken met de betrokken leerlingen en in klassenverband.

Individueel met de gepeste en pestende leerling(en), met hen samen, maar ook in groepsverband. Probeer tot heldere afspraken te komen, waar iedereen zich aan kan houden. Betrek een leerlingcoördinator/zorg coördinator wanneer je graag tips ontvangt bij het voorbereiden van deze gesprekken. Beschrijf je acties in Magister, zodat hierop teruggekeken kan worden!

'Laten we er samen voor zorgen dat iedereen met plezier naar school gaat!'
Laat lesgevende docenten weten wat er speelt en zorg er samen voor dat er een fijne sfeer in de klas hangt.
Indien nodig, betrek ouders bij de situatie en breng hen op de hoogte. Opnieuw: Beschrijf je acties in Magister!

Komt het pesten vaker voor of gebeurt het ook buiten de groep? Ga naar de leerlingcoördinator.

Wanneer je in Magister goed bijgehouden hebt welke acties je ondernomen hebt, kun je hierop terugpakken. Bespreek de situatie met de leerlingcoördinator.

2. De leerlingcoördinator

Bij herhaling van pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, wordt de leerlingcoördinator expliciet betrokken.

In het contact met de pestende leerling(en) is het doel drieledig: confronteren, mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen en helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten. In het contact met de gepeste leerling(en) wordt gekeken of hij/ zij sociaal gedrag vertoont waardoor hij/ zij een gemakkelijk

Wanneer nodig, adviseert de zorgcoördinator hulp op vrijwillige basis door de counselor. Indien nodig, kondigt de leerlingcoördinator (altijd in overleg en afstemming met deelschoolleider) disciplinaire maatregelen aan.

Alle handelingen en al het contact worden geregistreerd in Magister, zodat hierop teruggekeken kan worden.

De leerlingcoördinator stelt alle betrokken ouders telefonisch op de hoogte, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject. De leerlingcoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.

Let er ook op dat de lesgevende docenten op de hoogte zijn van de stand van zaken, zo zorg je samen voor een veilige leeromgeving!

Komt het pestgedrag terug? Vraag de ouders om toestemming voor bespreking in het Intern Ondersteuningsteam.

3. Het Intern Ondersteuningsteam (IOT)

